

planeta wiedzy

www.planetawiedzy.pl

GAZETA
ÓLSZTYŃSKA

20.05.2015 dodatek bezpłatny nr 5/2015

Nauka przez zabawę

str. 2

Kraj tulipanów i wiatraków

str. 4

Muzyka jak matematyka

str. 5

Najstąnniejsze uniwersytety

str. 6-7

Nauka przez zabawę

REKLAMA

STOWARZYSZENIE OŚWIATOWO-EDUKACYJNE „Przyjaciele Nauki na Warmii” LOG-WARM w Olsztynie

SERDECZNIE ZAPRASZA DO SWOICH PLACÓWEK W OLSZTYNIE:

Gimnazjum nr 11 im. H. Skurpskiego
www.gim11.olsztyn.pl | ul. Jagiellońska 8

oferta klas na rok szkolny 2015/2016:
ogólna; sportowa; językowa; dziennikarska;
informatyczna; artystyczno-plastyczna

Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Jedenastka”
www.nspjedenastka.pl | ul. Jagiellońska 8

motto: *Przez naukę i zabawę odważnie w przyszłość*
szkoła bez czesnego

Akademia Wychowania Przedszkolnego
www.przedszkole-awp.pl | ul. Jacka Kuronia 2

Dwukrotny laureat plebiscytu
„Naszego Olsztyńska” – „Przedszkole marzeń”

Realizowany jest Projekt Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny

Niepubliczny Żłobek „Juniolek”
www.przedszkole-awp.pl/zakladka_zlobek
ul. Jacka Kuronia 2

Realizowany jest Projekt Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny

221415otbr-a -P

W pierwszych latach życia dziecka zabawa jest bardzo istotna w procesie rozwoju. Pomaga w kreatywności, jak i elastyczności myślenia. To dzięki grom i zabawom cały proces nauczania jest przyjemniejszy oraz ciekawszy.

Uczenie się przez zabawę zawiera takie elementy jak działanie, poznanie i przeżywanie. Dodatkowym plusem jest to, że gry i zabawy kojarzą się dziecku z rozrywką, jak i przyjemnym spędzaniem czasu.

Dopasować rzeczywistość do własnych potrzeb

To zabawa jest podstawową formą działalności dziecka. Eksperci twierdzą, że zaspokaja ona jego indywidualne oraz społeczne potrzeby. Z drugiej strony pozwala mu poznawać rzeczywistość i dostosowywać ją do własnych potrzeb. Stosowanie zabaw w nauczaniu sprawia, że dzieci

mają motywację do wkraczania w świat nauki. Jeżeli materiał będzie odpowiednio dopasowany do możliwości uczniów, wówczas będą oni uczyli się jeszcze chętniej. Jak więc funkcje w rozwoju dziecka spełniają gry i zabawy? Przede wszystkim wpływają na rozwój języka, który jak wiadomo jest niezbędny do nawiązywania kontaktów społecznych. Język pomaga zadawać pytania, przekonywać oraz wyrażać uczucia. Poza tym, obserwując uczniów podczas zabaw, można otrzymać pełniejszy obraz ich możliwości językowych. To istotna kwestia, bo w okresie przedszkolnym dzieci mają problem z wysławianiem się i

związany z tym odbiorem ich przez rówieśników oraz nauczycieli.

Musi być dobrze zaplanowana i zorganizowana

Gry oraz zabawy mogą spełniać także funkcję terapeutyczną. Zaangażowane w nie dziecko ma szansę na poprawienie swojego refleksu, orientacji przestrzennej czy opanowania. Obserwacje wykazały, że uczniowie mniej błyskotliwi czy nieaktywni często podczas gier ożywiają się i ujawniają swoje zdolności. Zabawa jednak wtedy będzie spełniała swoją funkcję gdy będzie dobrze zaplanowana i zorganizowana. Warto pamiętać również o

regułach, jakie uczniowie powinni przestrzegać, a także o atmosferze wzajemnego szacunku i radości, jakie powinny towarzyszyć dzieciom. Przykładem nauki poprzez zabawę jest bardzo dobrze nam znane bu-

Mamo, tato! Zabierzcie mnie do Krainy Bajek!

PRZEDSZKOLE KRAINA BAJEK

ODDZIAŁY:

Ostróda
ul. Paderewskiego 1B
tel. 600 433 050

Olsztyn - Redykajny
ul. Stokrotki 1
(przy Biedronce)
tel. 89 541 99 00

Olsztyn
ul. Kuronia 7
(dawna Artyleryjska 9)
tel. 89 527 10 97

WWW.KRAINABAJEK.EU
sekretariat@krainabajek.eu

Dawno, dawno temu, za górami i lasami... Zaraz, zaraz. Wcale nie tak dawno i nie za górami i lasami, tylko w Olsztynie i Ostródzie swoje bajkowe bramy otworzyło nowe przedszkole.

Kochane maluchy mogą tu przebywać w godzinach od 6.30 do 17.30, choć to niejedyna opcja... Kraina Bajek daje bowiem możliwość zostawiania dzieci pod opieką naszej wykwalifikowanej kadry na 5 godzin dziennie i to w bardzo atrakcyjnej cenie.

Doświadczone nauczycielki poświęcają każdemu dziecku tyle czasu i uwagi, że każde z nich będzie czuło się u nas wyjątkowo. Otwartość, dobroć i czar to kolejne cechy określające nasze opiekunki, przy których dzieci poczuć się jak w domu. Posiadamy własną kuchnię i spore place zabaw. Naszym priorytetem jest dobre samopoczucie dziecka, jego wychowanie i edukacja. Dlatego oferujemy dużo zajęć, w tym język angielski, z którym dzieci mają kontakt codziennie. Dodatkowo, żeby zapewnić dzieciom możliwość rozwoju w wielu dziedzinach, zapewniamy:

- warsztaty teatralne prowadzone przez aktorki z Olsztyńskiego Teatru Lalek;
- zajęcia z robotyki prowadzone przez doświadczonych trenerów
- zajęcia rytmiczne prowadzone przez

dypłomowanego nauczyciela Państwowej Szkoły Muzycznej;

- zajęcia taneczne prowadzone przez choreografa folklorystycznego zespołu „Warmia”;
- gimnastykę korekcyjną;
- dogoterapię;
- zajęcia logopedyczne.

Współpracujemy także z Fundacją Albatros, dzięki czemu nasi podopieczni poznają ciekawostki związane z dzikimi ptakami. Dotychczasowe spotkania umożliwiły dzieciom kontakt z żywą sową, którą mogły nawet pogłaskać!

Oprócz zdobywania wiedzy w naszych kolorowych tematycznych salach odbywają się również spektakle teatralne oraz seanse filmowe. Serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych rodziców i opiekunów do zapoznania się z naszą ofertą – rekrutacja trwa cały rok. Jeżeli szukasz przedszkola dla swojej pociechy, gdzie będzie czuła się niczym mały elf w zaczarowanym świecie, zapraszamy do Krainy Bajek!

211150tba-a -A

Zbudować

W starożytności do budowy piramid używano czarnego bazaltu, czerwonego granitu, wapieni oraz alabastru. Chociaż budulce te były interesujące, to mają się nijak do piramidy... zdrowego żywienia.

Podstawą menu dnia jest śniadanie dobrej jakości. Wspiera ono rozwój zarówno fizyczny, jak i intelektualny ucznia. Pierwsze, jak i drugie śniadanie dostarczają organizmowi energii, mają wpływ na lepszą koncentrację oraz

planeta wiedzy
nowy wymiar edukacji

dodatek przygotowują:
specjaliści ds. reklamy:

Bożena Stępkowska
tel.: 89/539 74 54
b.stepkowska@gazetaolsztynska.pl

Krystyna Lichtarowicz
tel.: 89/539 74 59
k.lichtarowicz@gazetaolsztynska.pl

redakcja:

Wojciech Kosiewicz
tel.: 89/539 75 78

GAZETA OLSZTYŃSKA.

skład graficzny:
Agnieszka Kurzątkowska

kontakt: Gazeta Olsztyńska, ul. Tracka 5, 10-634 Olsztyn

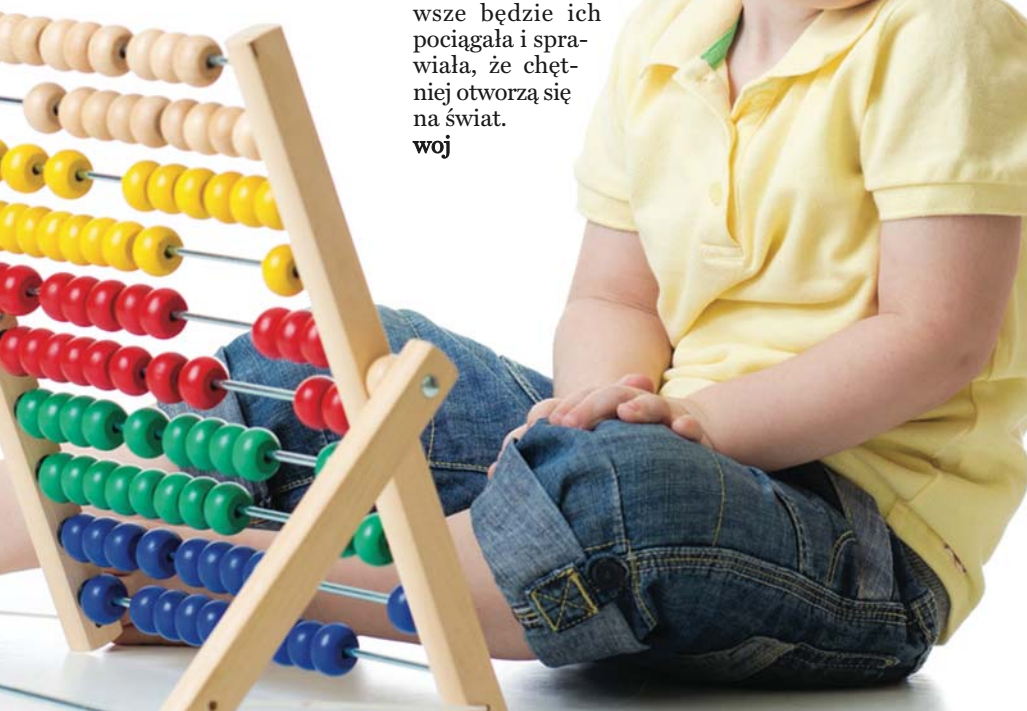
reklama: tel.: 89/539 74 54

redakcja: tel.: 89/539 75 78

dowanie z klocków czy zabawa w piasku. W ten sposób dzieci uczą się logicznego myślenia oraz rozwiązywania problemów. Nawet tzw. siłowanie się chłopców rozwija społeczną, jak i emocjonalną samokontrolę. Zabawy tego typu mogą mieć istotny wkład w kształtowanie ich kompetencji społecznych. Należy dodać, że zabawa rozwija również kreatywność

dziecka. W ten sposób trochę może być chociażby latającym statkiem kosmicznym. I jeszcze jedno na koniec. Do dzisiejszego młodego pokolenia o wiele bardziej przemawia dźwięk i obraz niż sucho wypowiedziane informacje. To dlatego interesująca zabawa z doświadczeniami zawsze będzie ich pociągła i sprawiała, że chętniej otworzą się na świat.

woj

piramidę z warzyw i pieczywa

zapamiętywanie. Niestety, z badań wynika, że nawet połowa uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

zjów w Polsce nie je codziennie drugiego śniadania. Co się wówczas dzieje? Uczniowie tacy są rozdrażnieni, skarżą się na bóle głowy oraz złe samopoczucie, co przekłada się na gorsze wyniki w nauce. Aby najważniejszy posiłek dnia był pełnowartościowy, musi zawierać takie składniki jak: zboża, owoce, warzywa, produkty mleczne, wapń oraz tłuszcze bogate w jednonienasycone kwasy tłuszczowe. Obecne są one w oleju z oliwek i orzeszkach ziemnych i mają właściwości ochronne, m.in. przed chorobami serca. Śniadanie nie powinno zawierać zbyt dużo cukrów prostych oraz nasyconych kwasów tłuszczowych.

I właśnie te zalecane produkty w dużej mierze tworzą podstawę piramidy zdrowego żywienia. Jej głównym składnikiem są węglowodany złożone. Preferowane są więc produkty z mąk razowych ze względu na większą zawartość błonnika, witaminy B1 oraz składników mineralnych. Kolejnym szczeblem piramidy są warzywa i owoce. Są one źródłem witamin oraz składników mineralnych. Istotne jest również mleko oraz jego przetwory, które dostarczają wapnia, białka oraz B2. Na górnej półce piramidy znajdują się ryby, nasiona roślin strączkowych, oraz mięsa, przede wszystkim drobiowe. Jej szczyt to oleje konieczne do zachowania równowagi biologicznej organizmu. Tu jest też miejsce na „przyjemności”, czyli słodkie w rozsądnej ilości. Może to być chociażby czekolada z dużą zawartością kakao. woj

IV edycja imprezy sportowej „Jem owoce, piję mleko – w życiu zajdę daleko”

Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy w Olsztynie już czwarty raz organizuje imprezę sportową skierowaną do dzieci z przedszkoli z klas „0”, a także klas I-III szkół podstawowych z woj. warmińsko-mazurskiego, które uczestniczą w programach „Mleko w szkole” lub „Owoce i warzywa w szkole” administrowanych przez ARR. Impreza odbędzie się 22 maja w godz. 9.00-14.00 na terenie obiektów sportowych ZSO nr 3 w Olsztynie, ul. Wańkowicza 1.

W najbliższy piątek będzie ze sobą rywalizować 50 drużyn. W sportowych zmaganiach w kategorii „przedszkolaki” wezmą udział dzieci w wieku 5-6 lat oraz w kategorii „uczniaki” dzieci w wieku do 10 lat. Sztafeta ogórkowa, wykopki, toczenie jabłek, sianie marchewek czy segregacja, to tylko niektóre z promujących zdrowy styl życia konkurencji. Do wygrania ufundowano atrakcyjne nagrody rzeczowe m.in. rejsy statkiem Żegluga Ostródzko-Elbląskiej, wy-

cieczki i inne. Przewidziano też konkurs dla kibiców.

Nie zabraknie również atrakcji pozakonkursowych, m.in.: gokartów, jazdy konnej, na osiołku, pokazu pasterstwa owiec i kóz oraz psa pasterskiego, doświadczeń chemicznych, ćwiczeń ogólnorozwojowych z elementami brazylijskiej piłki nożnej czy uła demonstracyjnego z żywymi pszczołami oraz sprzętu wojskowego. Dzieci będą mogły spróbować swoich sił również w turnieju sumo.

AKCJA PROMOCYJNA

Razem pobijmy rekord Jamiego Olivera!

Rekordowo dużą lekcję gotowania zdrowego śniadania przeprowadził w maju 2014 roku popularny brytyjski kucharz Jamie Oliver. W listopadzie jego rekord po raz pierwszy próbowali pobić polscy uczniowie klas 0-3. Wkrótce dowiemy się, czy im się to udało, a póki co przed dziećmi kolejne śniadaniowe wyzwanie. 6 listopada tego roku znów staną do walki o rekord w ramach programu edukacyjnego „Śniadanie Daje Moc”, którego organizatorem jest Partnerstwo dla Zdrowia.

To już piąta edycja programu „Śniadanie Daje Moc”. Jego zwieńczeniem będzie kolejna próba bicia Rekordu Guinnessa w organizacji największej lekcji gotowania zdrowego śniadania, która odbędzie się 6 listopada o godz. 10:00 i będzie przebiegała we wszystkich zgłoszonych do udziału szkołach według specjalnego, jednolitego scenariusza. Uczniowie pod czujnym okiem rodziców i nauczycieli przyrządzą zdrowe posiłki

śniadaniowe. Taka lekcja będzie nie tylko pouczająca, ale też da dzieciom mnóstwo dobrej zabawy.

— *Poprzeczka została zawieszona bardzo wysoko. Wierzmy, że w tym roku wspólnie z polskimi szkołami nie tylko uda nam się pobić rekord Guinnessa, ale również osiągnąć tak wysoki wynik, żeby nikt nie mógł odebrać nam tego tytułu* — mówi Ewa Gayny, przedstawicielka Partnerstwa dla Zdrowia.

Szkoły, które chciałyby wziąć udział w próbie bicia rekordu Guinnessa w największej lekcji gotowania zdrowego śniadania, już teraz mogą wysłać swoje zgłoszenia e-mailem na adres: śniadaniedajemoc@gardenofwords.pl

Znana z licznych wiatraków, sera, tulipanów czy rowerów. Mowa o Holandii, która dziś jest jednym z najpopularniejszych kierunków wyjazdów Polaków do pracy. Czym może zaskoczyć nas kraj, którego aż jedna czwarta terytorium leży poniżej poziomu morza?

Bitwa pod Grunwaldem z holenderskim wiatrakiem w tle

Ach te tulipany

Prawdopodobnie zaczęto je uprawiać w Persji. Do Europy zostały sprowadzone w XVI wieku. W 1554 roku zaczęto je hodować w ogrodzie botanicznym Uniwersytetu w Lejdzie. To najstarszy holenderski uniwersytet. Tulipanowe szaleństwo szybko ogarnęło cały kraj. Ich ceny rosły równie szybko. Niektóre z cebulek miały wartość...

kamienicy w Amsterdamie. I tak Holandia stała się niekwestionowanym królestwem tulipanów. Dziś to właśnie tulipany są najczęściej uprawianą ozdobną rośliną na świecie. Co ciekawe, hodowcy prześcigają się w nadawaniu nowym odmianom imion. I tak są tulipany o nazwie Jurij Gagarin, kompozytor Giuseppe Verdi, Elvis Presley czy piłkarz Ronaldo.

Ciekawostki dotyczące Holandii:

- kraj ten należy do najgęściej zaludnionych na świecie;
- w Amsterdamie jest aż 1281 mostów;
- ten niewielki kraj zajmuje trzecie miejsce na świecie pod względem eksportu produktów rolnych;
- w Holandii jest dwa razy więcej rowerów niż samochodów;
- sportem narodowym Holendrów jest łyżwiarstwo szybkie;
- nie zakłada się z reguły w oknach firanek, bo „nie ma nic do ukrycia, a Bóg i tak wszystko widzi”;
- od najmłodszych lat dzieci uczone są zarabiania pieniędzy, poczynając od sprzedaży zabawek na pchlim targu.

Skąd te wiatraki?

Pierwsze wiatraki w Europie zaczęto stawiać w średniowieczu, natomiast pierwsze tzw. holendry powstały w XVII wieku. W kolejnym wieku zostały udoskonalone i rozpowszechniły się w całej Europie. Co ciekawe, widać je również na... obrazie Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem”. I nie ma co się dziwić, bo na tereny Prus Wschodnich przybyli razem z Holendrami. Byli to tzw. wolni osadnicy, którzy obejmowali tutejsze grunty orne w XVI i XVII wieku. Duża część z nich była me-

nonitami (jeden z odłamów protestantyzmu powstały w 1539 r. w Holandii). Wyjeżdżali z Holandii, bo tam byli prześladowani. Prusy, jak i Królestwo Polskie, stanowiły wówczas dla nich azyl. Jak widać, przed wiekami Holendrzy osiedlali się na naszych terenach, a my... teraz jeżdżymy do nich.

Mistrzowie malarstwa

To z tego kraju pochodzą znani malarze — Rembrandt

van Rijn oraz Vincent van Gogh. Pierwszy z nich nazywany był mistrzem światła i cienia. Urodził się w 1606 roku w Lejdzie. Był ósmym, przedostatnim dzieckiem młynarza oraz córki piekacza. W wieku 15 lat rozpoczął naukę malarstwa w pracowni Jacoba van Swanenburgha. Malował głównie portrety zamawiane przez bogatą rodzinę Amsterdamu. Vincent van Gogh reprezentował postimpresjonizm, w którym chodziło o uwolnienie się od naśl-

REKLAMA

OUPiS ZNP Olsztyn

zaprasza na

**KOLONIE
W GÓRACH
BIAŁY DUNAJEC**

6-14.07.2015

10-18.08.2015

Informacja:

tel. 604-637-834

e-mail: adamb162@wp.pl

206915otb-a-A

downictwa natury. Urodził się w 1853 roku w Zundert. Mimo tego, że zaczął malować dopiero przed 30. rokiem życia (żył 37 lat), to spod jego ręki wyszło ponad 2 tys. dzieł. Mało doceniany za życia, dziś należy do najbardziej rozpoznawanych artystów w historii.

woj

Chcesz zarobić na studia?
W Holandii zarobisz 2 x więcej

Agencja pracy tymczasowej GOODMORNING BV poszukuje pracowników sezonowych zaraz po szkole do pracy w ogrodnictwie.

Zainteresowany? Złóż swoją aplikację! Odwiedź nasze biura w Polsce lub zapisz się na stronie internetowej: www.goodmorning.eu/pl/kandydaci/twoje-cv/ e-mail: rekrutacja@goodmorning.pl

Nasze biura w Polsce

Złotów	ul. Mickiewicza 5A	Złotów	Tel. +48 67 263 51 60
Olsztyn	ul. Wędkarska 46A	Olsztyn	Tel. +48 89 523 80 75
Trzebnica	Obrócnów Pokoju 10	Trzebnica	Tel. +48 71 312 10 67

GOODMORNING
UITZENDEN - DETACHEREN - PAYROLL
www.goodmorning.eu

30815otb-a - A

REKLAMA

PAŃSTWOWA
SZKOŁA MUZYCZNA
W LIDZBARKU WARMIŃSKIM

**Państwowa Szkoła
Muzyczna I stopnia**

w Lidzbarku Warmińskim

ZAPRASZA dzieci i młodzież
na **NABÓR DO SZKOŁY**

10 czerwca 2015 r. o godz. 17:00,
który odbędzie się w budynku szkoły
przy ul. Orła Białego 10.

www.szkolamuzycznalidzbark.pl
tel. 89-767-26-64

2204150thr-a -4

Podręczniki

muszą służyć przez trzy lata

Już w bieżącym roku szkolnym uczniowie klas pierwszych szkół podstawowych otrzymali darmowe podręczniki oraz materiały ćwiczeniowe. W przyszłym roku szkolnym 2015/2016 z udogodnienia tego będą mogły skorzystać kolejne roczniki szkoły podstawowej, tj. uczniowie klas II i IV oraz po raz pierwszy uczniowie klasy I gimnazjum. Proces wdrażania darmowych podręczników w szkołach podstawowych oraz w gimnazjach ma być zakończony w roku szkolnym 2017/2018.

Warto wspomnieć, iż zmiany dotyczące darmowych podręczników gwarantują zespołom nauczycieli prowadzących poszczególne zajęcia edukacyjne prawo wyboru podręcznika bądź materiału edukacyjnego niebędącego

podręcznikiem dopuszczonym do użytku szkolnego przez ministra edukacji narodowej (wykaz ten znajduje się na stronie internetowej MEN pod adresem: www.men.gov.pl/podreczniki/). Decydując się na wybór innego materiału edukacyjnego niż podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego, należy jednak pamiętać, że musi on podlegać takim samym zasadom jak zalecany podręcznik i będą z niego korzystać co najmniej trzy kolejne roczniki.

woj

Chopin, jeden z najśłynniejszych pianistów w historii, naukę na fortepianie rozpoczął już na przełomie czwartego i piątego roku życia. Miles Davis swoją pierwszą trąbkę otrzymał w prezencie w wieku dziewięciu lat. Później został znanym prekursorem jazz rocka i jednym z najbardziej innowacyjnych muzyków XX wieku.

Warto postawić na muzykę

Toprzykłady świadczące o tym, że warto postawić na kształcenie muzyczne w młodym wieku. Specjaliści są zgodni co do tego, że odpowiednia muzyka wpływa korzystnie na rozwój mózgu maluchów, zanim jeszcze zaczną mówić. Dzieci, którym puszcza się muzykę w domu albo jeszcze lepiej, gra na jakimś instrumencie, są bardziej wyczulone na bodźce muzyczne, lepiej komunikują się z otoczeniem, a nawet częściej się uśmiechają.

Niestety w naszym kraju na edukację muzyczną dziecka poświęca się zbyt mało

czasu oraz zaczyna się ją zbyt późno. Czyżbyśmy nie wiedzieli o tym, że muzyka ma wpływ na rozwój osobowości dziecka, rozwój jego wrażliwości oraz ułatwia przyswajanie nowej wiedzy. Poza tym uniwersalny język muzyki rozumiany jest przez wszystkich, bez względu na kulturę, w jakiej żyjemy. Dla dziecka muzyka jest równie

ważna jak matematyka. Zna-
ne są przykłady zdolnych
muzyków, którzy w swoim
życiu odnieśli sukcesy choć-
by w biznesie...

Pierwsze jest serce matki

Warto wiedzieć, że dziecko słyszy muzykę jeszcze w łonie matki. Wówczas rozpoczyna się kształtować jego poczucie rytmu. Pierwszym instrumentem, który słyszy maluch, jest serce matki. Kiedy już dziecko się narodzi, powinniśmy mu śpiewać. I nie ma co się obawiać o swoje zdolności artystyczne. Dzięki temu maluch szybciej zacznie gaworzyć, a następnie mówić.

A od jakich instrumentów dziecko powinno rozpocząć swoją przygodę z muzyką?

Do najczęściej wybieranych instrumentów dla początkujących muzyków należy gitara akustyczna. Jest niedroga, dość łatwo ją transportować, a i nauczycieli, którzy potrafią na niej grać, nie brakuje.

Może perkusja albo skrzypce?

Gros rodziców wybiera dla swoich pociech grę na keyboardzie. To dobre rozwiązanie dla tych, którzy chcą wzbudzić zainteresowanie różnymi gatunkami muzycznymi. Keyboards mają zaprogramowanych kilkadziesiąt brzmień różnych instrumentów, poza tym ich wielkość można dopasować do wieku dziecka.

W ostatnich latach na popularności zyskała perkusja. To propozycja raczej dla starszych dzieci. Oczywiście na taki instrument trzeba znaleźć w domu lub mieszkaniu odpowiednie miejsce.

Dobrym rozwiązaniem jest pianino, które umożliwia ogólny rozwój muzyczny dziecka. W szkołach muzycznych to często drugi obowiązkowy instrument. Innym, klasycznym instrumentem, ale o zdecydowanie mniejszych gabarytach są skrzypce. Warto jednak wiedzieć, że jest to jeden z trudniejszych instrumentów do gry. **woj**

REKLAMA

nowe, używane
PODRĘCZNIKI
skup sprzedaż

OLSZTYN,
Pl. Jedności Słowiańskiej 1
na przeciwko WYSOKIEJ BRAMY
CH Jakub, II piętro, lok. 202
605-96-00-60
Działamy przez cały rok!

61150thx-a -4

Liczą się nagrody i publikacje

Dziś prym w świecie nauki wiodą uniwersytety amerykańskie oraz angielskie. Ale kiedyś tak nie było...

Dzisiejsze rankingi uniwersytetów miejsca w pierwszej dziesiątce dają uczelniom amerykańskim oraz brytyjskim. Od lat prym wiedz Uniwersytet Harvarda, najstarszy uniwersytet na terenie kolonii brytyjskich w Ameryce Północnej. Jego historia sięga 1636 roku, a związany jest z osobą duchownego purytańskiego Johna Harvarda, pierwszego darczyńcy uczelni. Warto wspomnieć, że profesorem tego uniwersytetu był m.in. Czesław Miłosz, a studiowało tu kilku amerykańskich prezydentów. Studiował tu także Bill Gates, były szef Microsoftu, oraz Mark Zuckerberg, główny twórca Facebooka. Co ciekawe, ci dwaj panowie, których

pomysły przyniosły fortuny, uczelni tej jednak nie ukończyli...

Bomba atomowa i laser

Akademicki Ranking Uniwersytetów Świata przygotowywany jest przez Uniwersytet Jiao Tong w Szanghaju. To jedna z najstarszych i najbardziej prestiżowych uczelni w Chinach, która powstała pod koniec XIX wieku. Kryteria rankingu obejmują najważniejsze nagrody przyznane zarówno pracownikom, jak i absolwentom danej uczelni, liczbę naukowców, którzy napisali artykuły dla takich czasopism jak „Science” oraz „Nature” oraz byli cytowani przez specjalistów danych dziedzin.

Warto wspomnieć, że wysoko w rankingu znajduje się również prywatny Uniwersytet Yale,

który przoduje w rankingach kierunków prawniczych, czy Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley. Fizycy z tego ostatniego uniwersytetu wnieśli wielki wkład w powstanie amerykańskiej bomby atomowej oraz odegrali kluczową rolę w powstaniu lasera.

To na tym uniwersytecie wykładał m.in. prof. Jerzy Sława-Neyman, który zajmował się m.in. teorią mnogości oraz rachunkiem prawdopodobieństwa.

Do najlepszych uniwersytetów w Europie należą te w Cambridge oraz Oxfordzie. Na uwagę zasługują również te w Niemczech, Francji, Szwajcarii oraz pojedyncze w Szwecji, Holandii i Danii. A co z polskimi?

Wśród polskich uczelni publicznych do najlepszych należą Uniwersytet Warszawski

oraz Uniwersytet Jagielloński. Niestety, w zestawieniu światowym, nasze uniwersytety zajmują miejsca dopiero w czwartej setce.

Od czego się zaczęło?

Pierwsze szkoły przypominające swym charakterem uniwersytety powstały jeszcze w czasach starożytnych na terenie Bliskiego Wschodu oraz Grecji. Należa-

REKLAMA

Towarzystwo Wiedzy Powszechnej
ul. Gałczyńskiego 21

www.twp.olsztyn.pl, e-mail: twp@twp.olsztyn.pl
tel./fax 89/527 93 27, tel. 89/527 93 33

Przedszkole Publiczne
nr 7 TWP „Poziomka”

Ostatnie wolne miejsca w roku szkolnym 2015/2016. Zapraszamy również w wakacje.

Szkoła
Policealna
nr 7 TWP
PUBLICZNA BEZPŁATNA

- **technik usług kosmetycznych**
- **technik informatyk**
- **technik administracji**
- **technik rachunkowości**
- **technik BHP**

Szkoła Policealna TWP w Kętrzynie
PUBLICZNA BEZPŁATNA ul. Asnyka 10, tel./fax: 89 752 20 07, kom. 601 868 661

Zapraszamy na kierunki:

technik administracji, techniki informatyk, technik rachunkowości, technik BHP, asystent osoby niepełnosprawnej, opiekunka środowiskowa, opiekun domu pomocy społecznej, opiekun osoby starszej

Rodzina, rodzice, szkoła

Grażyna Przasnyska
Warmińsko-Mazurski
Kurator Oświaty

Wostatnim tygodniu w Olsztynie odbyła się konferencja inaugurująca XVII Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. W tym roku pod hasłem „Rodzina drogowskazem życia”.

W środowiskach lokalnych

przez najbliższe tygodnie odbywać się będą festyny, imprezy kulturalne, warsztaty artystyczne, zawody sportowe. Kalendarz Dni Rodziny jest bardzo bogaty. Przy jego realizacji nie może zabraknąć szkół oraz organizacji z nimi związanych, jak choćby stowarzyszeń działających przy placówkach oświatowych. Dni Rodziny w naturalny sposób są okazją do rodzinnego spędzania czasu, ale przede wszystkim ich nadrzędnym celem jest budowanie więzi w rodzinie, integrowanie jej członków, propagowanie wartości, które są fundamentem istnienia rodziny. Temu mają też służyć okolicznościowe konferencje i seminaria. Rokrocznie dokonywane jest

uroczyste wojewódzkie podsumowanie przedsięwzięcia. W tym roku zapewne też tak będzie. Ale nim tak się stanie, warto, inspirując się główną ideą Dni Rodziny, podkreślić potrzebę i konieczność współpracy szkoły z rodziną ucznia czy wychowanka, a ściślej – jego rodzicami. Ich obecność w edukacji jest mocno akcentowana, co znajduje swój wyraz w przepisach prawa. Współczesna szkoła traktuje rodziców jako jednych z głównych swoich partnerów. To rodzice tworzą społeczne organy w szkole, którym przypisano szereg kompetencji oraz praw. Rady rodziców funkcjonujące niemal w każdej placówce niezależnie od poziomu edu-

naukowe

ła do nich m.in. Akademia Platońska działająca od IV wieku p.n.e. do VI wieku n.e. Warto wspomnieć również o szkołach chińskich oraz indyjskiej uczelni Nalanda działającej od ok. 500 n.e. do XII wieku, kiedy to został zburzony podczas muzulmańskiego najazdu.

We wczesnym średniowieczu to m.in. kalifaty arabskie oraz Cesarstwo Bizantyńskie były najbardziej cywilizacyj-

nie rozwiniętymi obszarami świata, a Bagdad z Konstantynopolem stały się stolicami ówczesnej nauki. Nie bez znaczenia był rozpad Imperium Rzymskiego. Wówczas to zdobycze nauki starożytnych Greków oraz Rzymian przejęte zostały właśnie przez Cesarstwo

Bizantyńskie. W Bagdadzie powstał więc w 830 roku Dom Mądrości, najważniejsza z akademii arabskich. To tutaj tłumaczono dzieła filozofów z greckich oryginałów. Uczelnia razem z biblioteką funkcyjono-

REKLAMA

BEZPŁATNE PORADY PRAWNE I OBYWATELSKIE

Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych jako realizator projektu „Pytasz - nie błądzisz. Ośrodki poradnictwa prawnego i obywatelskiego w województwie warmińsko-mazurskim” zaprasza do Regionalnych Ośrodków Poradnictwa Prawnego i Obywatelskiego w Elblągu, Olsztynie i Elku.

Zapewniamy udzielanie porad z zachowaniem zasad bezstronności, niezależności i poufności.

Z bezpłatnej pomocy doradców skorzystać może każdy dorosły mieszkaniec województwa warmińsko-mazurskiego.

Zapraszamy do kontaktu z doradcami: osobiście, telefonicznie, e-mailowo.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

SIEDZIBY OŚRODKÓW

OLSZTYN, al. Piłsudskiego 11/17, lok. 105
tel./fax 89 523 77 82
tel. 501 274 665

e-mail: olszyn@pytaszniebladysz.eu

ELBLĄG, ul. Bałuckiego 5 Ł
tel./fax 55 642 42 49
tel. 501 274 606

e-mail: elblag@pytaszniebladysz.eu

ELK, ul. Małeckich 3, lok. 8
tel./fax 87 732 11 11
tel. 501 274 611

e-mail: elk@pytaszniebladysz.eu

www.pytaszniebladysz.eu

202715otbr-a-A

wała aż do XIII wieku, kiedy to Mongołowie zburzyli Bagdad, a cały księgozbiór wrzucili do rzeki Tygrys, jednej z dwóch największych rzek Mezopotamii. Podobno jeszcze przez kilka dni po tym wydarzeniu, woda w rzece była zabarwiona na niebiesko. W Kairze z kolei powstał w 988 roku uniwersytet Al-Azhar, najsłynniejszy teologiczny uniwersytet w świecie muzulmańskim, który działa do dziś. Aktualnie mogą studiować tu kobiety.

W końcu przyszedł czas na Bolonię

W tym czasie w Europie Zachodniej rozwijały się szkoły przyklastorne. Nauczanie w nich zreformował Karol Wielki, podwyższając poziom nauczania i zarazem tworząc szkoły katedralne. Uczyć się w nich mogli nie tylko duchowni.

Dopiero w X wieku zaczęto w Europie posługiwać się cyframi arabskimi... Niestety, poziom nauczania na Starym Kontynencie wyraźnie od-

biegał wówczas od tego, jaki proponował świat muzulmański. W końcu przyszedł czas na Uniwersytet Boloński, najstarszy w Europie Zachodniej, który powstał w 1088 roku, gdzie studiował m.in. Mikołaj Kopernik. W kolejnym wieku powstały wspomniane angielskie uniwersytety w Oxfordzie oraz Cambridge, które dziś należą do najlepszych na świecie i w rankingach zajmują miejsca w pierwszej dziesiątce.

woj

REKLAMA

Inwestuj w swój rozwój!

studia I i II stopnia – studia podyplomowe – kursy – szkolenia

• BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE NOWOŚĆ!

• ADMINISTRACJA

• EKONOMIA

• SOCJOLOGIA

• PEDAGOGIKA

www.wsiie.olsztyn.pl

WSiE TWP

Rekrutacja
2015/2016

Wyższa Szkoła Informatyki i Ekonomii
Towarzystwa Wiedzy Powszechnej w Olsztynie

ul. Jagiellońska 59, 10-283 Olsztyn
tel. (89) 534 71 53, kom. 519 062 007

ul. Asnyka 10, 11-400 Kętrzyn
tel. (89) 752 37 53, kom. 519 062 014

kacji mogą wpływać realnie na profil wychowawczy szkoły, oddziaływać na to, co się w niej dzieje, jaki ma być kierunek jej rozwoju. Rady rodziców mogą gromadzić środki finansowe i decydować, na co zostaną w szkole przeznaczone. Są reprezentacją wszystkich rodziców i mają ten przywilej, że są organem autonomicznym, niezależnym od dyrektora oraz rady pedagogicznej szkoły. Szczegółowy zakres ich zadań, sposób tworzenia oraz funkcjonowania określa szczegółowo ustawa o systemie oświaty. Mówiąc o rodzicach w szkole, myślimy jednak przede wszystkim o rodzicach poszczególnych uczniów. To rodzic jako pierwszy dowiaduje się o tym, jak wspomagać we wczesnym okresie życia rozwój swojego dziecka, jakie są możliwości poznawcze dzie-

cka w przedszkolu, jak przezwyciężać trudności w nauce i rozwijać uzdolnienia oraz zainteresowania swojej pociechy. To tylko rodzic właśnie ma prawo do pełnej informacji w szkole na temat dziecka. Rodzic, będąc podmiotem w szkole, jest też dla niej ważnym partnerem. Szczególnie widać to w ewaluacji, która jest podstawową formą nadzoru pedagogicznego. Jedno z wymagań sformułowanych pod adresem szkoły brzmi „Rodzice są partnerami szkoły”. Aby potwierdzić tę tezę, ewaluatorzy muszą znaleźć odpowiedź na szereg szczegółowych pytań, m.in.: czy szkoła pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy, czy w szkole współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Ewaluacja (w tym zakresie) ma odpowiedzieć na pytanie,

czy rodzice współdecydują w sprawach szkoły i uczestniczą w podejmowanych działaniach. Tak sformułowane wymaganie pod adresem szkoły jednoznacznie świadczy o tym, jak duże znaczenie przywiązuje się w edukacji do współpracy z rodzicami. Można też o tym wymaganiu powiedzieć, że wskazuje na nowy sposób myślenia o szkole jako organizacji, która, aby rozwijać się, musi otwierać się na otoczenie, w tym rodziców traktowanych jako partnerów zmian. Mówiąc o rodzinie czy też samych rodzicach, warto o tym pamiętać. Dni Rodziny to dodatkowa okazja, aby zbliżyć do siebie oba środowiska – szkolne i rodzinne, to też dobra sposobność, aby wspólnie bawić się, ale też wzajemnie od siebie się uczyć.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany za środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UWM – przyjazny głuchym

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, jako pierwsza uczelnia w Polsce, przygotowuje się do uruchomienia kształcenia studentów głuchych. Wzorem dla Kortowa jest Uniwersytet Gallaudeta w Waszyngtonie (USA) – pierwsza i jedyna na świecie uczelnia kształcąca przede wszystkim niesłyszących. W wizycie studyjnej udział wzięło 29 pracowników UWM w Olsztynie. Głównym źródłem finansowania wyjazdu były środki z projektu pn. „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

Fot. (2): <http://www.gallaudet.edu/>

Obecnie na UWM w Olsztynie na różnych kierunkach studiuje ok. 60 osób z wadami słuchu. Wychodząc naprzeciw ich potrzebom, Uniwersytet już wprowadził kilka istotnych udogodnień. Między innymi zakupił np. 20 tabletek umożliwiających kontakt on-line z tłumaczem języka migowego, a także powołał nauczycieli akademickich – opiekunów, którzy będą wspierać studentów z wadami słuchu w procesie kształcenia. Kurs języka migowego, w ramach powyższego projektu, odbyło już ponad 50 pracowników UWM, w tym pracownicy dziekanatów i nauczyciele akademicy. W niedalekiej przyszłości planowane są dalsze kursy przeznaczone dla kolejnych osób zaangażowanych w proces kształcenia osób głuchych.

Projekt pn. „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UWM w Olsztynie”, w ramach którego odbyła się wizyta na Uniwersytecie Gallaudeta oraz kursy języka migowego, realizowany jest z potrzeby wzmocnienia

potencjału dydaktycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, a przede wszystkim poprawy jakości kształcenia oraz dostosowania oferty edukacyjnej do gospodarki opartej na wiedzy oraz zmieniających się potrzeb rynku pracy. Jednym z zadań projektu było utworzenie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, którego działalność obejmuje m.in. prowadzenie i aktualizację bazy studentów i doktorantów z niepełnosprawnością, prowadzenie wyposażalni sprzętu, pomoc związana z kształceniem. Powyższy projekt zapoczątkował działania dotyczące uruchomienia systemowego kształcenia studentów głuchych.

– Ludzie głusi lub niedosłyszący pod względem intelektualnym nie odbiegają od społecznej normy. Tymczasem, jak wynika z badań aż 70% populacji głuchych jest edukacyjnie wykluczonych. Po ukończeniu szkoły średniej tylko bardzo nieliczni kontynuują naukę na studiach. Wynika to z tego, że głusi i niedosłyszący nie widzą dla siebie na nich miejsca. Szkoły wyższe nie są przystosowane do ich potrzeb. Nasz Uniwersytet chce tym ludziom dać szansę wyrwania się z wykluczenia. Drugi powód to taki, że staramy otworzyć się jeszcze bardziej na ich potrzeby i poszerzyć naszą ofertę edukacyjną. Po trzecie samo środowisko osób głuchych zwróciło się do nas z taką propozycją – wyjaśnia prof. Jerzy Przyborowski, prorektor UWM ds. kształcenia.

W lutym i w marcu tego roku na Uniwersytecie Gallaudeta gościli dwie delegacje z UWM – przedstawiciele władz, pracowników uniwersyteckiej administracji i nauczycieli akademickich. Uniwersytet Gallaudeta w USA jest pierwszą i jedyną na świecie wyższą uczelnią kształcąca niesłyszących z wykładowym językiem

migowym. Uniwersytet jest zlokalizowany w Waszyngtonie, powstał 150 lat temu i w kształceniu głuchych i niedosłyszących ma wielkie doświadczenie praktyczne oraz najbogatszy na świecie dorobek naukowy w tym zakresie. W jednej z wizyt uczestniczyli prorektorzy Jerzy Przyborowski i Janusz Piechocki. Prorektor Jerzy Przyborowski nie ukrywa, że pobyt na uniwersytecie zrobił na nim duże wrażenie.

– To, co tam zobaczyłem, całkowicie przewartościowało moją wiedzę i myślenie o ludziach głuchych i ich kształceniu. Na tym uniwersytecie studiuje 1600 studentów głuchych, niedosłyszących lub słyszących, którzy chcą się uczyć w ten sposób. Językiem wykładowym jest język migowy. Znają go wszyscy od wykładowców, przez administrację po sprzedawców i sprzątających. Uniwersytet Gallaudeta to środowisko całkowicie przystosowane do potrzeb niesłyszących. Studenci mają tam do dyspozycji za-

równy tłumaczy migowych, jak też wszelkie infrastrukturalne i techniczne udogodnienia. Nie dość na tym. Nawet architektura jest dostosowana do ich potrzeb, np. chodniki na ulicach są szersze, aby głusi mogli, idąc i widząc się nawzajem, prowadzić konwersację. W budynkach nie ma ostrych narożników tylko zaokrąglone, brak też kolumn zasłaniających widoczność – relacjonuje prof. Przyborowski.

Władze UWM w Olsztynie planują uruchomić kształcenie dla głuchych i niedosłyszących najpierw na 6 kierunkach: informatyka, ekonomia, rolnictwo, towaroznawstwo, edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych oraz biologia. Zainteresowanie właśnie tymi kierunkami wyraziło środowisko głuchych. Uczelnia nie będzie na razie tworzyć osobnych ścieżek dla głuchych, za to w maksymalny sposób postara się im ułatwić studiowanie razem ze słyszącymi.

222515otbr-a -K

Motyl królowej Aleksandry

Są niezwykle barwne i piękne,
a zarazem bardzo kruche, bo przeciętnie
żyją tylko kilka tygodni. Motyle.

roku została
królową Wielkiej
Brytanii...

Księżniczka Aleksandra uznawana była za najpiękniejszą spośród trzech córek króla Danii. Co ciekawe, XIX-wieczny dwór królewski, gdzie przebywała, często odwiedzał słynny bajkopisarz – Hans Christian Andersen. W 1863 roku udała się do Wielkiej Brytanii, gdzie wyszła za mąż za najstarszego syna królowej Wiktorii, księcia Walii – Edwarda. W 1901

Królowa Aleksandra jest trująca

Największego motyla świata, którego rozpiętość skrzydeł dochodzi do 28 cm, na cześć królowej Aleksandry, w 1907 roku nazwał baron Rothschild. Motyl królowej Aleksandry, bo o nim mowa, żyje w lasach deszczowych Papui – Nowej Gwinei. Dorosłe osobniki żywią się nektarem, latają szybko i wysoko. Skrzydła doj-

rzałych samic są koloru czarnego z jasnymi wzorami. Samce natomiast mają barwne skrzydła w kolorach czerni, zieleni oraz turkus. Samica jest większa od samca, ale zarazem mniej ubarwiona. Największym zagrożeniem dla tego motyla jest wycinanie lasów w strefie, którą zamieszkują, oraz to, że są bardzo cenne dla kolekcjonerów. Ponieważ motyl jest trujący, w naturalnym środowisku raczej nie ma wrogów.

Paź królowej pojawia się w maju

Na naszych łąkach jednak motyla królowej Aleksandry nie zobaczymy. Co mamy więc w zamian? Choćby paź królowej, którego rozpiętość skrzydeł osiągać

może nawet 10 cm. To jeden z najpiękniejszych motyli na świecie. Pojawia się w maju. Jego skrzydła są żółte z czarnymi i niebieskimi wzorami. Zauważalne są również na nich dwie czerwone kropki. Jednak jego piękno jest bardzo ulotne, bo dojrzały motyl żyje zaledwie kilka tygodni. Ginie zazwyczaj po złożeniu i zapłodnieniu jaj.

Ogromny atlas ginie po kilku dniach

To, co wyróżnia motyle, to ich „kruchosc”. Zazwyczaj przeżywają kilka tygodni. Najkrócej żyje ogromny atlas. Ginie po kilku dniach od przeistoczenia. Jedynym jego celem jest dokonanie miłos-

nego aktu. W tym czasie nie je ani nie pije. Zresztą nie może, nawet gdyby chciał..., bo jego aparat gębowy nie jest do tego przystosowany. Pozostaje mu więc do dyspozycji tylko zapas jedzenia nagromadzony podczas życia larwalnego. To największy motyl nocny na świecie, czyli popularna ćma. Występuje w Azji Południowo-Wschodniej oraz w południowych Chinach i Indonezji. Żeruje na liściach drzew oraz krzewów, a za dnia przesiaduje na pninach. Co ciekawe, górna krawędź jego skrzydeł przypomina głowę węża, czyżby dla zmylenia potencjalnych przeciwników? Atlas może osiągać nawet 30 cm.

Cytrynek pachnie... cytryną

Jeżeli chodzi o długość życia, rekordzistą jest nasz cytrynek, który może przeżyć nawet 1,5 roku. Jak udaje

mu się tego dokonać? Otóż zimuje w opadłych liściach. Skrzydła samców są cytrynowożółte, natomiast samic zielonkawobiałe. Na skrzydłach widoczne są charakterystyczne pomarańczowe punkty. Rozpiętość skrzydeł tego motyla to około 5 cm. Można go spotkać na wolnych przestrzeniach w pobliżu lasów, na nasłonecznionych polanach oraz w ogrodach. Jego nazwa wzięła się nie tylko od jego koloru. Okazuje się, że jego skrzydełka również pachną cytryną... Ale lepiej tego nie sprawdzajmy.

Obecnie na świecie żyje około 150 tys. gatunków motyli, z czego w naszym kraju około 3 tys. Owady te stanowią drugą pod względem liczebności grupę owadów, zaraz po chrząszczach. Występują na wszystkich kontynentach oprócz Antarktydy.

woj

W czerwcowym, przedwakacyjnym wydaniu „Planety Wiedzy” zachęcamy do przeczytania tekstu o najstojniejszych żeglarskich odkrywcach